U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Petra Průchy, JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **T. E.,** zastoupeného JUDr. Alenou Lněničkovou, advokátkou se sídlem Jandova 8, Praha 9, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 11. 2010, č. j. OAM-240/LE-BE02-BE03-2010, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 28. 3. 2011, č. j. 49 Az 12/2010 – 36,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovené advokátce stěžovatele JUDr. Aleně Lněničkové **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 4800 Kč. Tato částka bude jmenované vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce brojí včasně podanou kasační stížností proti v záhlaví uvedenému rozsudku Krajského soudu v Praze, jímž byla zamítnuta žaloba směřující proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 10. 11. 2010, č. j. OAM-240/LE-BE02-BE03-2010. Rozhodnutím žalovaného správního orgánu bylo podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, v platném znění (dále jen „zákon o azylu“) zastaveno řízení o udělení mezinárodní ochrany z důvodu nepřípustnosti žádosti podle § 10a písm. e) zákona o azylu.

Krajský soud v Praze zjistil, že žalobce podal již čtvrtou žádost o udělení mezinárodní ochrany. Poprvé o udělení mezinárodní ochrany požádal dne 4. 12. 2007 a jako důvod žádosti uvedl snahu získat tímto způsobem doklady k pobytu, aby mohl legálně pracovat. Mongolsko opustil jen proto, aby si vydělal finanční prostředky. Tato žádost byla dne 17. 12. 2007 zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Žalobce nebyl úspěšný ani se žalobou a kasační stížností. V druhé žádosti ze dne 21. 8. 2008 opět uvedl, že si hodlá legalizovat pobyt v České republice a potvrdil, že z vlasti odjel kvůli práci. Jeho žádost byla posouzena jako nepřípustná podle § 25 písm. i) zákona o azylu a řízení bylo zastaveno. Ve třetí žádosti ze dne 22. 9. 2008 uvedl zcela odlišně od minulých žádostí, že se stará o syna a obává se příbuzných jeho matky. I zde

potvrdil, že do České republiky přijel za prací. Čtvrtou žádost podal žalobce dne 26. 10. 2010. Ve správním řízení popřel všechny předešlé důvody. Doslovně uvedl, že si je vymyslel, resp. že lhal. Jeho jediným důvodem je skutečnost, že se svým kamarádem neodevzdali větší finanční obnos (250 tisíc USD) majiteli sportovního zařízení, pro kterého pracovali (vymáhali dluhy) a že by v případě návratu do vlasti byl tímto mužem ohrožen, neboť by chtěl peníze vrátit.

Krajský soud dospěl k závěru, že čtvrtá žádost obsahuje novou skutečnost, kdy důvodem odchodu z vlasti mělo být kriminální jednání žalobce. Jde sice o skutečnost novou, nikoli však takovou, která nebyla bez vlastního zavinění žalobce předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozích pravomocně ukončených řízeních. Pro přípustnost opakované žádosti totiž nepostačí, že je uvedena nová skutečnost, ale je nezbytné, aby tato skutečnost v původním řízení nebyla uvedena bez vlastního zavinění žadatele. To, že žalobce výslovně lhal, nelze přičítat k tíži žalovanému.

Pokud žalobce v žalobě a při jednání soudu zmínil nový důvod žádosti, a to péči o svou družku, pak ani tento důvod nemohl soud označit jako důvod pro udělení mezinárodní ochrany. Nakonec i tato skutečnost byla žalobci známá již při podání první žádosti, neboť družka žalobce v přípisu uvedla, že se seznámili a žijí spolu od června roku 2007. Přesto se žalobce o své družce v žádné ze svých žádostí nezmínil.

Krajský soud tak neshledal splnění podmínek k tomu, aby žalovaný opakovanou žádost meritorně posuzoval. Jestliže žalobce nebral své předchozí žádosti vážně, když i po poučení žalovaného lhal, pak nemůže žalovanému vytýkat, že nedostatečně zjistil stav věci nebo že nepřihlédl k okolnostem, které mu žalobce nesdělil. Žalovaný za dané situace nezkoumá, zda v případě návratu do země původu žalobci hrozí či nehrozí nebezpečí vážné újmy, neboť tato otázka byla mj. předmětem řízení o první žádosti o udělené mezinárodní ochrany.

Krajský soud uzavřel, že žalovaný postupoval správně, pokud řízení zastavil, a proto žalobu žalobce proti rozhodnutí žalovaného zamítl.

Stěžovatel napadl rozsudek Krajského soudu v Praze kasační stížností a její důvody podřadil pod ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Namítal, že žalovaný nesprávně zhodnotil provedené důkazy a nedostatečně se vypořádal se všemi okolnostmi případu. Soud se nezabýval jeho konkrétní situací ani žalobními námitkami, které bez zhodnocení pouze zopakoval. Počet podaných žádostí o udělení mezinárodní ochrany by neměl mít vliv na výsledek řízení, v předchozích případech si stěžovatel nebyl jist svými právy a ze strachu zkresloval informace o své osobě. Stěžovatel zdůraznil, že uvedl zcela nové skutečnosti a předložil vyjádření jeho dlouholeté družky. Stěžovatel nově vysvětlil, že svému zaměstnavateli – mafiánovi společně s kamarádem odcizil 250 000 USD, které měl předat řediteli podniku, k předání peněz nedošlo a navíc kamarád stěžovatele bodl ředitele podniku do nohy.

Případný návrat do Mongolska tak bude znamenat pro stěžovatele psychickou újmu a ztrátu rodinných vazeb s jeho družkou, nadto mu hrozí po návratu msta tamní mafie. Stěžovatel ví o tom, že zaměstnavatel nechal již dříve zlikvidovat jiného člověka, který před ním utekl do Pekingu.

Stěžovatel navíc trpí zdravotními problémy, poukazuje na astma, bolesti ledvin a zad.

Stěžovatel je přesvědčen, že prokázal, že má důvodné obavy, že v případě vrácení do vlasti mu hrozí nebezpečí vážné újmy spočívající především v ohrožení života nebo lidské důstojnosti a že jsou přinejmenším splněny podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Při rozhodování o kasační stížnosti žalobce musel nejprve Nejvyšší správní soud posoudit, zda jsou splněny podmínky řízení. Nejvyšší správní soud proto zkoumal otázku, zda je kasační stížnost přijatelná ve smyslu ust. § 104a s. ř. s., tedy zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Vycházel přitom ze svého precedentního usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodu uvedených v ust. § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Z hlediska výše uvedeného Nejvyšší správní soud konstatuje, že v daném případě kasační stížnost neobsahuje žádné tvrzení, z něhož by bylo možné dovodit, v čem stěžovatel spatřuje přijatelnost své kasační stížnosti ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud pak z úřední povinnosti nenalezl žádnou zásadní právní otázku, k níž by byl nucen se vyjádřit v rámci sjednocování výkladu právních předpisů a rozhodovací činnosti krajských soudů.

Nejvyšší správní soud se ve své judikatuře již mnohokrát vyslovil k problematice opakovaných žádostí o udělení mezinárodní ochrany. V rozsudku ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65, dostupný na www.nssoud.cz, uvedl, že „Hlavním smyslem a účelem možnosti podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit hmotněprávní postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího pravomocně ukončeného řízení. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jenž může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávaní opakovaných žádostí.“

Z dikce ust. § 10a písm. e) zákona o azylu vyplývá nutnost kumulativního splnění dvou podmínek pro to, aby bylo možné opakovanou žádost věcně projednat: 1) je nutno uvést nové skutečnosti nebo zjištění; 2) musí se jednat o takové skutečnosti či zjištění, jež nebyly bez vlastního zavinění žadatele zkoumány v předchozím řízení.

Za nové skutečnosti nebo zjištění je nutno považovat nikoli jakékoli nové skutečnosti nebo zjištění, ale pouze takové, které by prima facie mohly mít dopad do hmotněprávního postavení žadatele. Ostatně v jiných případech by nové správní řízení pozbývalo jakéhokoli smyslu, protože jeho výsledek by byl předem daný a ve svém důsledku by takové správní řízení nekorespondovalo s požadavkem hospodárnosti, tj. dosahování žádoucích výsledků s co nejmenšími možnými náklady (srovnej rozsudek ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65, www.nssoud.cz).

Ve vztahu k druhé podmínce a k námitce stěžovatele, že žalovaný a krajský soud nehodnotil jím předestřené nové skutečnosti, je třeba vyjít z toho, že v azylovém řízení existují dvě základní povinnosti – břemeno tvrzení a břemeno důkazní. Již v rozsudku ze dne 7. 12. 2005, č. j. 7 Azs 40/2010 – 77, č. j. 4 Azs 151/2005 - 86, dostupný na www.nssoud.cz, Nejvyšší správní soud vyslovil, že „zatímco důkazní břemeno může v některých případech nést i správní orgán, povinnost tvrzení leží vždy na žadateli o azyl. Představa, že by správní orgán sám zjišťoval pronásledování či potenciální ohrožení žadatele o azyl v zemi jeho původu, je zcela nereálná. Jedině žadatel sám nejlépe ví, z jakých důvodů svou zemi původu opustil, zda byl pronásledován a z jakých důvodů. V průběhu řízení o udělení azylu musí žadatel uvést veškeré relevantní důvody, na základě kterých poté správní orgán jeho žádost posoudí“. Pro úplnost lze ještě odkázat i na rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003 – 42, dostupný na www.nssoud.cz, v němž bylo uvedeno, že „Správní orgán není povinen hodnotit jiné skutečnosti než ty, které žadatel o azyl uvedl jako důvody, pro které o azyl žádá“. Pokud proto žadatel neuvedl všechny důvody své žádosti o udělení mezinárodní ochrany, jedná se o skutečnost přičitatelnou pouze jemu, a nelze akceptovat, že by toto neunesení břemena tvrzení mohl zhojit pomocí podání opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

Pokud stěžovatel v poslední žádosti uváděl pouze skutečnosti, které mohly být předmětem zkoumání v předchozích žádostech, žalovaný nepochybil, jestliže řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro nepřípustnost žádosti zastavil. Bylo-li řízení zastaveno, žalovaný nebyl povinen rozhodovat o udělení doplňkové ochrany, když o důvodech znemožňujících vycestování je povinna si vyžádat závazné stanovisko žalovaného policie v rámci rozhodování o správním vyhoštění (viz např. rozsudek NSS sp. zn. 5 Azs 4/2010 ze dne 25. 3. 2010, příst. www.nssoud.cz).

Námitkou stěžovatele týkající se jeho zdravotního stavu se Nejvyšší správní soud nemohl pro její nepřípustnost zabývat, neboť nemá svůj předobraz v rámci žalobních bodů a krajský soud se touto argumentací nemohl zabývat (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Jen pro informaci však lze připomenout rozsudek zdejšího soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 1 Azs 43/2009 – 66, www.nssoud.cz, dle kterého jen výrazné zhoršení zdravotního stavu, byť související s nemocí již posouzenou v předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany, ve spojení s dalšími relevantními skutečnostmi a zjištěními, představuje nové skutečnosti a zjištění ve smyslu § 10a písm. e) zákona o azylu.

Na základě uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky přijatelnosti v daném případě nejsou splněny a kasační stížnost stěžovatele podle § 104a s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

Podle § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s. nemá při odmítnutí kasační stížnosti žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení. Ustanovené zástupkyni stěžovatele náleží v souladu s § 11 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za dva úkony právní služby učiněné v řízení o kasační stížnosti, tj. převzetí a přípravu zastoupení a písemné podání soudu, ve výši 4200 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 600 Kč za dva úkony právní služby podle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky, celkem tedy 4800 Kč. Uvedená částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto usnesení. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese podle ust. § 60 odst. 4 s. ř. s. stát.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. června 2011

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu